

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSBODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos: „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

„Küzdj és bízva bízzál!”

A magyar hazafiak régóta megvannak fosztva attól a boldogságtól, hogy lelkük vallásos érzése összeolvadjon a hazafias érzéssel a föltámadás örömnünnepén. Míg a Krisztus híve ugyanis áhítatos kegyelettel és hálás szívvel ünnepli a dicsőséges és diadalmas megváltás évfordulóját, addig a hazafi a kielégítetlen sóvárgás és keserűség érzetével gondol arra, hogy a nemzet megváltása még mindig várakoztat magára.

A hasonlatosság azonban mégis biztató.

Ime, ezerkilencszáztizenkét esztendővel ezelőtt a Farizeusok és Írástudók keresztrefeszítették a megtestesült Igazságot, hogy zavartalanul tovább uralkodhassanak az elnyomott és kizsákmányolt nép fölött. Az *Eszmét* azonban csak visszaszorítani lehetett egy kis időre, de megölni nem. Mert kitört az a sírjából s két ezredévnél viszontagságai között nemcsak életben maradt, hanem diadalmasan bejárta a világot, meghódította

a különböző népeket, s ma is uralkodik mindenek fölött és bizonyára uralkodni fog „mind az időknek végeiglen.”

Minden korszaknak megváltak a maga Farizeusai és Írástudói. Hosszú két ezred év nem tudta kipusztítani ezt a gonosz fajzatot. Nézzetek szét, megtaláljátok őket ma is. A különbség az, hogy ma nem Kaifásoknak, hanem Khueneknek, Tiszáknak és Vojnitsoknak nevezik őket.

Ezek a mi külön Farizeusaink és Írástudóink is összeesküdtek az emberiséget boldogító nagy eszme, a jogegyenlőség és a népuralom fönséges eszméje ellen, ugyanazon önző okból, mint jeruzsálemi elődjeik; azért tudniillik, hogy zavartalanul tovább uralkodhassanak az elnyomott és kizsákmányolt nép fölött. S hogy a hasonlatosság nagyobb legyen, még Júdásokat is sikerült kapniok, éppen azok között, akik az eszme fölött apostolainak mutatták magukat.

A magyar nemzet Farizeusai és Írástudói azonban — hála a magyarok istenének — sem az igazságot keresztrefeszíteni, sem az eszmét elpusztítani

nem tudták. Mindössze annyi sikerült nekik, hogy a Poncius Pilátusok és az Imperátor félrevezetésével egy kis időre megakadályozták az eszme megvalósítását. De a mai Poncius Pilátusok és a mai Imperátorok — szerencsére — élesebben látnak, mint római elődeik, s immár fölismerték, hogy a trónusok szilárdságát nem a Farizeusok és Írástudók szolgáléküskége, hanem a népek kielégítése és a jogegyenlőség megvalósítása biztosíthatja csupán.

Immár közel van tehát az idő, midőn a gonoszok és elnyomók kárhözatos uralmának vége szakad, s e sokat szenvedett nép számára lesz még — föltámadás.

Csak tartsátok eszetekben az Úrnak intését, melyet az ihletett költő ajaka így adott vissza: „Mondottam ember, küzdj és bízva bízzál!”

Az Eremin-ügy.

Ismét vissza kell térnünk az Eremin György városi rendőraikapitány ismeretes fegyelmi ügyére. És úgy sejtjük, hogy ez nem is utoljára történik. Mert az az elsőfoku fegyelmi ítélet, melyet ebben a *skandalózus*

TÁRCA.

Egy darab cukor.

Irta: Hazai Hugó.

A kadét bejött a konyhába. A kardját végig húzta a padlózat kövén, hogy minél nagyobb csörömpölést vigyen végbe, mire az első szakács, bizonyos Jakab Spitzer, felnézett a vasfazekak közül és illendő német szóval jelentette neki, hogy 69 ember eszik máma darás-cuszát. Továbbá pedig 29-ike volt és nagy szegénység uralkodott a népek között. És azért nem volt jó dolog, hogy darás-cusza volt az ebéd. Mert lám a darás-cuszára cukor is kell, cukrot pedig éppen annyit „ajntrágot” a manikulás a könyvbe, amennyire ő neki meg a másik őrmesternek van szükségük. Tehát cukrot mindenki maga vesz a maga 6 krajcár fizetéséből, ami jól is van így, mert ha ilyesmit nem kellene venni, akkor ama pénzek erkölcstelen tivornyákra, éjjeli dorbézolásokra s más ilyen botránygerjesztő míveletekre szolgálnának. Ezen hát ne vitázzunk.

A kadét pedig éhes volt, mint a farkas, mert a 29-ik a kadétnál 29-ike, sőt ő nála igen is nagyon 29-ike. Ennélfogva mikor bejött a konyhába és az orrát megütötte a darás-cusza szaga, elkiáltotta magát: Menázs-

vizit! A szakács, aki már ismeri az ilyen ügyeket, mert egyéb 29-én is estek eléle menázs-vizitálások, elővett egy tányért, színültig megtartotta darás-cuszával, hatalmasan rámerve a darát is és odatette a kadét elébe. A kadét meghentergette a csuszát a darában, azután műértőleg kivett egy villára valót. A csuszának pedig hiába volt csusza a neve, mert bíz az nem csusza le a villáról, mivelhogy a zsírért sok pénzt kell adni, a menázsira pedig kevés pénzt ad a császár!

Ennélfogva a kadét fintorgatta az orrát s csörgette a villájával a tányér szélét. A szakács hamar észrevette az ügyek alakulását, leöntötte zsírral a tésztát, mire a kadét neki látott a menázs-vizitálásnak. Ez pedig úgy vagyon, hogy minekutána a tányér tartalmának egy részét elfogyasztotta, felkiáltott: Zucker? Was ist mit dem Zucker?

És mivelhogy a cukor kevés vala a szakács is kevés cukrot adott a kadétnak. Mert ámbátor, hogy a kadét nagyobb úr, mint az őrmester — extra dominiium — az őrmesternek nagyobb a hivatala s így a cukor nagyobb része őt illeti. Továbbá pedig őrmester kettő vagyon, kadét pedig egy. És jóllehet, hogy a kadét is fejbe vágja a legényeket, az őrmesterek ezt kettős mértékkel teszik, minélfogva a kettős cukorilletmény teljesen jogos az utóbbiak részére.

A kadét pedig a kevés cukrot keveselvé, bevágta ugyan a csuszát az utolsó szálig, ámde annakutána hivatalos komolysággal beleírta a könyvbe, amely a menázs-vizitálásokról íródik, hogy a csuszát nem lehet odaadni a legényeknek, olyan rossz. Mikor pedig a kapitány úr előkerült s a kadét ezt szóval is megjelentette, hát akkor nagy csata keletkezett. Mert a kapitány úr igen jó ember volt, aki eféle dolgokban nem ismert tréfát s az őrmester úr, rekumunteroficér erszte klasz Izidor Weinstein, már üldögélt egyszer nyolc napig szobaárstomban, mert az ecet nem volt elég savanyú. Ennélfogva a kapitány úr maga is kiment a konyhába, s megvizitálta a darás-cuszát. A darás-cusza tagadhatatlanul jó volt, de a cukor ugyancsak tagadhatatlanul kevés volt.

Ez pedig helytelen állapot. Mert a forsrift, mely után a darás-cusza készül, megmagyarazza azt is, de sőt parancsolja is, hogy a darás-cuszára cukor is tétetődjék. Ennélfogva csak rendben való dolog az, hogy a kapitány előhívatta a Weinstein őrmestert s előhozatta vele a könyvet. Hát a könyvben volt is cukor; nem sok, az igaz, de volt. De a cukortartóban sokkal kevesebb volt. Még ha hozzávesszük azt is, amit a kadét elvizitált, még mindig hiányzott belőle. Hát most már hol az a cukor?

Első sorban felel érte a szakács. A sza-

panama-dologban hozott a város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya, olyan *kirívóan jellemzi* az ezidő szerinti még uralmon lévő kormányzati rendszert, és olyan fölháborító adatokat hozott fölszínre, hogy nemcsak a nyilvános kritikát, hanem a büntető igazságszolgáltatás közbelépését is kihívja. Sőt, hitünk szerint, az esetnek a parlament színe elé is kell kerülnie; mert nem árt az országgyűlés annaleseiben is megörökíteni, hogy a Vojnits-éra alatt, a pártszempontok szerint igazodó közigazgatási juriszdiáció, mily mérhetetlen mélységre süllyesztette le a jogrendet, s mily hajmeresztő módon fölbátorította a legvakmerőbb visszaélések elkövetőit.

Kezünkben van a fegyelmi választmány ítélete, s olvasóink épülésére szó szerint közöljük azt a következőkben:

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottságától.

125/1912. kbiz. szám.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottságának választmánya Eremin György I. alkapitány elleni fegyelmi ügyben a vizsgálat befejezése és a tiszti ügyész s nevezett panaszlott meghallgatása után az 1886. évi XXIII. t. c. 5 §-a alapján a mai napon tartott ülésében következő

véghatározatot

hozott:

Eremin György városi alkapitány az 1886. évi XXIII. t. c. 1. §-ának a) pontjába ütköző fegyelmi vétségben vétkesnek mondatik ki s figyelembe véve fegyelmileg büntetlen előéletét mint enyhítő körülményt az idézett törvénycikk 9. §-ának a) pontja alapján 50 (ötven) korona pénzbírsággal sújtatik, mely összeget jelen véghatározat jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a tisztviselői nyugdíjalap javára a városi házipénztárba befizetni tartozik. Nem fizetés esetén az 1886. évi XXIII. t. c. 9. §-ának utolsó bekezdésében foglalt intézkedések fognak a marasztalt félel szemben alkalmaztatni.

Indokolás.

A megejtett fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat és a választmány által elrendelt pótvizsgálat során a tényállás következőkben állapított meg.

Eremin György városi I. alkapitány az első zombori takarékszövetkezet kézi zálogköl-

csön üzletének 1911. évi június hó 17-én megtartott árverésén *iparhatósági biztos* minőségben jelen volt és az árverésben egy értékes fülbevalóra árverezve, részt vett. Ezen fülbevaló az árverési ár leütése után neki mint legtöbbet ígérőnek átadott és ő annak vételárát 375 koronát nem szabályszerűen rögtön a helyszínen, hanem az árverés után kifizette Theodorovits Zlatoje kikiáltónak, az árverési jegyzőkönyvbe pedig Deutsch Mór ékszerész diktálta be a nevét vevőként.

E hivatalos árverés után, az árverés anyagi előnyeinek kiaknázására alakult ring, melynek tagjai: Deutsch Mór, Keszler Dezső és Stebler Antal ékszerészek és Eremin György városi I. alkapitány voltak, a kérdéses és az első árverés alkalmával Eremin alkapitány által 375 koronáért megvett fülbevalókat saját kebelében újabb árverés alá bocsátotta, melyen azokat újra Eremin vette meg mint legtöbbet ígérő, de már 537 koronáért és az ily módon elért vételár többletben a ring többi tagjaival egyenlő arányban részesült oly módon, hogy a ring három ékszerész tagja a 157 koronányi többlet 1/4 részét készpénzben átvette, Eremin 1/4 része pedig az 537 korona árból leütetett.

Ezen tényállásból megállapítható, hogy Eremin György városi I. alkapitány részére, a hatósági biztos minőség a zálogházi árverések alkalmával oly kivételes helyzetet teremtett, melyel élnie a köztisztviselői decorum veszélyeztetése nélkül nem lehet, visszaélnie, azaz ezen kivételes helyzetet az elzárósi tők anyagi károsításával a saját és érdektársai anyagi előnyére felhasználnia pedig tilos és az 1881. évi XIV. t. c. 17. §-ában előírt felügyeleti kötelességének megsértésével azonos.

Ezért Eremin György városi I. alkapitányt az ügyési véleménnyel szemben az 1886. évi XXIII. t. c. 1. §-ának a) pontjába ütköző kötelességsértés fegyelmi vétségében vétkesnek kellett kimondani és tekintve, hogy ez ideig hivatali működése fegyelmi beavatkozásra nem adott alkalmat, vele szemben az idézett törvénycikk 9. §-ának a) pontjában foglalt enyhébb büntetési nemet kellett alkalmazni.

A pénzbüntetés hováfordítása és behajtása tekintetében tett rendelkezések az 1886. évi XXIII. t. c. §-ában birják indokaikat.

Miről bajnai Vojnits István főispán, Hauke Imre polgármester, dr. Thurszky Zsigmond tiszti ügyész, dr. Nikolits György zombori ügyvéd mint panaszlott alkapitánynak igazolt kép-

viselője, Vujits István zombori lakos mint panaszos és Eremin György városi I. alkapitány mint panaszlott azonnal, — a városi törvényhatósági bizottság pedig jelen véghatározat jogerőre emelkedése után értesíttetni határozottatott

Jelen véghatározat ellen a kézbesítéstől számítandó 15 nap alatt a m. kir. Belügyminister úrhoz felelkezéssel lehet élni, mely felelkezés ezen közigazgatási bizottságnál nyújtandó be.

Zombor szab. kir. város közigazgatási bizottsága fegyelmi választmányának 1912. évi március hó 6-án tartott üléséből.

Vojnits

főispán,

mint a közigazgatási bizottság elnöke.

Konstatáljuk tehát, hogy maga ez a fegyelmi ítélet, melyet Eremin protektorai és pártvezérei hoztak, megállapította hogy:

1. Eremin azon a zálogházi árverésen, melyen mint hatósági biztos — tehát mint ellenőrzésre hivatott hatósági közeg — funkcionált, az árverésben résztvett és ott egy értékes tárgyat, messze a valódi értéken alól, sőt potom áron, megvásárolt és — hogy tiltott manipulációját elpalástolja — az árverési jegyzőkönyvbe másnak a nevét írta be vevőként; magyarán mondván meghamisította a jegyzőkönyvet.

2. Az árverés anyagi előnyeinek kiaknázására ringet alakított, s a ravasz fondorlattal szerzett hasznot a ring tagjaival megosztotta.

3. A köztisztviselői kötelességet súlyosan megsértette, s hivatalos állásával visszaélve, a saját és érdektársai javára, az elárverezett zálogtárgy tulajdonosát anyagilag rosszhiszeműen megkárosította.

S ebből a tényállásból a fegyelmi választmány egyszerűen azt a konzekvenciát vont le, hogy Eremin bűnös ugyan, de 50 korona pénzbírság árán hadd fusson. Tehát fizessen annyi büntetést, amennyi nyereséget zsebre vágott a tiltott úton elharácsoltszákmányból. Sőt a tiszti ügyésznek volt bátorsága azt a jogi véleményt adni, hogy a fegyelmi választmány hozzon fölmentő ítéletet! Föltételezzük, hogy a tiszti ügyész ezt nem a saját jószántából, hanem felsőbb utasításra tette; de meg kell

kács felelt is. Azt felelte, hogy ő nem tudja. Ő, mikor meghozta a menázi magazinból, letette a konyhába. Azután kiment a konyhából, hogy bevigye azt a vasfazekat, amelyikben a húst hozták. Mikor ez is megtörtént, akkor elzárta a cukrot a menázi ládába. Ha hiányzik a cukorból, akkor lába kelt. Valamely bakai legény, tekintettel a pénztelen, sanyarú időre, előreláthatólag így intézte el a saját darás-cuszájának az ügyét. Eme magyarázatot, bár kellemetlen vala, sok hihetőséggel bírván, el is fogadta a kapitány úr. Ennél fogva a kapitány úr nagyot káromkodott és azt mondta, hogy koffer vizit lesz, de rögtön. Mindenki előveszi a kofferjét az ágy alól, fölteszi a strózsákra. Az őrmester sorra jár kofferről-kofferra és a főhadnagy úr Prichlovetz szemeláttára kiüríti a kofferek tartalmát. Majd előkerül az a cukor.

A főhadnagy úr Prichlovetz, aki egy szót sem tudott magyarul, s akit tavall helyeztek ide valami polák ezredtől, előbb el kellett hinni a kintinból. Mert a főhadnagy úr ott időzött legtöbbet. Ott tudniillik, a kintinban, bort mértek. De sőt pálinkát. Ez utóbbit pedig nagyon szerette a főhadnagy úr. De mennyire szerette! Ivott, amíg lehetett. Akkor aztán, amikor már nem lehetett, akkor a főhadnagy úr dühös lett, káromkodott és azt mondta, hogy ezt az egész kutya cibil világot keresztüldöfi. De mivel a

cibilek nem engedték magukat keresztüldöfni, hát a főhadnagy úr elment a századhoz és ott töltötte ki a mérget. Első sorban pedig a szakácson. Három okból. Mert a többi szobákba csak a konyhán keresztül lehetett jutni, tehát a szakács mindjárt ott volt a keze ügyénél. Azonfelül pedig a szakácsra úgyis sok szó fér, mert nem rukkolt ki sohasem, végezetül pedig és első sorban a szakács zsidó volt! Ez ugyan nem igen szokott dolog, mert a szakácsi hivatalra rendszerint olyanok emeltetnek, akik már egyéb hadi tudományokba sem szép szóval, sem egyébbel nem vezethetők be, a zsidó pedig nem tartozik eme népek közé, de ez a Spitzer mégis szakács lett. Ámde ki is hallott volna olyant, hogy egy embernek, egy katonának — selyemszövés legyen a foglalkozása? Mert igaz, volt eset, hogy jutott a századhoz egy ízben egy emailfestő, de hát azt elvitték hamarosan a szekeresekhez. Ott is mesterségében maradt, festett. Festhette kedvére a kocsiakat sárgára meg feketére. Volt egy műszer-csináló is, akinek később nagyon jó hasznát vették a pékeknél, mert azok is masinákkal süttették a kenyert. Sőt akadt még egy optikus is, de ez is jó helyre akadt a spítál patikájában. Üveggel dolgozott ott is: moshatta a medicinás üvegeket kedvére. De hát mi az ördögöt lehet kezdeni egy selyemszövővel, aki ráadásul még gyöngye és vézna is, akire a

doktor is azt mondta: Nur zum leichteren Dienste verwendbar!

De lám az elme sok mindent kitalál. És olyan nincs a világon, amit a katonai elme ki ne találna. Lám, kitalálták azt is, hogy keresve sem lehetne alkalmasabb mesterséget találni egy selyemszövő számára a szakácssnál. A selyemszövő fonálból selymet állít elő, a szakács lisztből tésztát. Tiszta dolog ez! És ugy-e, hogy eltalálták a dolgot. A Spitzer olyan szakács volt, hogy irigyelték érte a századot a többiek. És ami a legfőbb: senkinek sem volt baja vele, sem ő neki senkivel. Egy embert kivéve.

Ez pedig a főhadnagy úr Prichlovetz volt. És a főhadnagy úr Prichlovetz joggal haragudott a Spitzerre. A főhadnagy úr egy ízben tudniillik szokatlanul is hozzálátott annak a kipróbálásához, hogy tényleg igaz-e az, hogy kicsorbult tekintélyének helyreállítására az ital erőt ad. Hát nem volt igaz. Mert az ital úgy elerőtlenítette a főhadnagy urat, hogy elesett szegény, fel se tudott kelni, s csak hajnalban támasztotta fel őt a Spitzer, mikor kiment a kuthoz, hogy a reggeli zupához vizet merjen. Ezt pedig botorul cselekedte a Spitzer, mert lám az ilyesmit jobb észre sem venni. Most már azóta rakhatta zsebre a Spitzer a sok Saujudot, amit a főhadnagy úr használt. Sőt megesett az is, hogy minekutána egy na-

jegyeznünk, hogy hivatásos jogász embernek semmiféle politikai hatalmasság kedvéért sem szabad magát így kompromittálnia.

Bármennyire ismerjük is a Vojnits féle tatáruralom minden jogot, törvényt és igazságot lábbal tapodó vakmerőségét, mégis álmélkodva és megdöbbenve állunk meg ez előtt a hajmeresztő cinizmus előtt. S fölháborodással vetjük föl a kérdést, hogy hol van hát Kamcsatka, ha ez nem az? Hiszen ebben az esetben nemcsak a *hivatalvesztést* kellett volna föltétlenül kimondani, hanem át kellett volna tenni az ügyiratokat a *büntető eljárás* megindítása végett a kir. ügyészséghez; miután megállapítottatott a büntető törvény 471. §-a szerint öt évig terjedhető fogházzal büntetendő *hivatalos visszaélés*, továbbá a büntető törvény 394. §-a szerint öttől tíz évig terjedhető fegyházzal büntetendő *közokirat hamisítás* deliktuma; nem is említve a büntető törvény 350. §-ban meghatározott és három évig terjedhető fogházzal büntetendő vétséget. E szerint megállapítottatott a büntető törvénybe ütköző és *hivatalból üldözendő* cselekményeknek egész hazmazata.

A Vojnits-érának tehát e miatt a stikli miatt még minden bizonnyal el kell szenvednie az *erkölcsi vesszőfutást* az előtt a magas areopág előtt, amely a *köztisztesség és a jogrend* fölött öröködni hivatva van. Azért hoztuk aktaszerűleg nyilvánosságra a tényállást, hogy vegyék tudomásul mindazok, akiket illet.

Mi teljesítettük azt a feladatunkat, melyet a nyilvános ellenőrzés joga és kötelessége *közérdekből* reánk hárít. Most már csak azt kell még *ellenőriznünk*, hogy *mások teljesítik-e a kötelességüket?*

A Magyar Védő Egyesület közgyűlése Zomborban.

(Folytatás.)

Elnöki megnyitó beszéd a Magyar Védő Egyesület 1912. évi március 31-én a Zombori Általános Ipartestület székházában tartott VII. évi rendes- és tisztújító közgyűlésén.

pon valamilyes zsidó ünnep esvén, a kapitány úr pedig szabadságon volt, a főhadnagy úr nem eresztette el a Spitzert a többiekkel, hanem azt mondta, hogy a szakácsnak nincs ünnepe. Főzzen rizskását, de fahéjat ne merjen rátenni, mert a katonának hozzá kell szokni a nélkülözésekhez. A Spitzer tehát főzött rizskását, de nem tett rá fahéjat, ellenben mikor elment a főhadnagy úr a kázinba, hát elővette a kis imádságos könyvét s lapozgatott benne. A főhadnagy úr azonban hamarosan visszakerült, s dühöngött, hogy miért ül annyi tiszt a kázinban. Az ember még egy kis snapszot se ihatik. A Spitzer ijedten tette le a könyvet, amint a főhadnagy úr berugta az ajtót, de azért a főhadnagy úr mégis földhöz vágta a könyvet, s azt mondta, hogy a kása leégett, már messziről érzik a szaga, s ha még egyszer ilyen dolgokkal foglalkozik a Spitzer, aminek semmi helyük sincs a kaszárnnyában, hát akkor majd eligazítja a baját.

Nos, azzal ugyan nem sokat törődött a Spitzer, hogy a főhadnagy úr fogja a koffereket megvizitálni. Nincs ebben a kofferben sem az elveszett cukor, sem semmi egyéb. Hát csak jöjjön a vizitáció.

Ez aztán jött is. A főhadnagy úr az őrmesterrel sorra járta az ágyakat, s kereste a cukrot. A kofferekben akadt smirglipapíros, subick, fegyverzsír, bőrlakk és fagygyugyertya,

Tisztelt közgyűlés!

„Megfogyva bár, de törve nem“ mondhatjuk mi is a költővel, mikor a szemünket körülhordozzuk a megrikkult sorunkon. Bizony abból a fényből, mely az 1906. évi március 15-én tartott szabadságünnepeünk díszvacsoráján olyan szépen fellángolt, pislá láng lett. Akkor, a lelkesedés alkalmas idején 400 an iratkoztunk be magyar védő egyesületi tagoknak. Igazán elmondhatjuk a magyar természetből kifolyólag, hogy minden eljön, minden elmúlik, de azért — hangoztatom én — a kitarók dolganak még sem szabad elmúlni!

Ebben a mi hazafias ügyünkben is hallgassunk az előttünk járók, közöttünk apostolkodók szavára s mondjuk, hogy odaadó ügybuzgósággal, kitarással akarunk mi a Magyar Védő Egyesület tagjai továbbra is maradni. A harctéri katonának is életosztónból, akkor fokozódik a bátorsága, mikor látja a bajtársakat maga körül hullani.

Nagyon szép ez a mi egyesületünk és magasztosak annak céljai. Kivenni a nehéz vándorbotot azoknak a véreinknek kezéből, akik itthoni munka hiányában a hirhedt oceánon túl vélik a boldogulásuk eszközeit megtalálni. Munkát adni iparos anyagunknak, a pénzünket itthon tartani és nem elszórni a módos idegenek között, valóban megszívlelendő, megdölgendő jó dolog, helyes cselekmény, mert ebben a vérrel szerzett, őseinktől átöröklött, reánk maradt, tatártól, töröktől megvédett áldott hazánkban, hála a Mindenekurának, mindenünk megvan nekünk, mire szükségünk van. Termékeny rónánk, zölddel koronázott hegyeinkben, virágos völgyeinkben, haldús folyóinkban, tengerrészünkön nagy a mi gazdagságunk, állatország, növényország, ásványország ez, a legjavából, csak az életmód ne egye pazarolva pénzünket, nem szorulunk mi semmiben a külföldre. Dolgozzuk fel magunk a nyers anyagot, legyünk megelégedve a honi talajból felsarjadzott magunkéval. Így nemeskedve a szívünk érzésében, csakhamar befogjuk látni, hogy más országokhoz képest, nálunk minden bőves-bőven van. Szeressük tehát a magyar szívünk forró érzésével a mi drága hazánkat, mely a költő mondása szerint „ápol és eltakar.“

Azzal szeressük a hazánkat, hogy megelégszünk azzal, amit ad és adhat, mint egy édes jó anya.

Közelébb ültük meg a március 15. napjának a szabadságnak ünnepét. Hallottunk a márciusi ifjuság kardcsörtetéséről, buzgolkodásáról, mindent csak a haza javára való tevéséről.

ámde cukornak nem vala nyoma. Ez pedig mindjobban dühösebbé tette a főhadnagy urat, aki amugy is haragudott, mert hogy el kellett jönnie a kázinból.

Most a Spitzer ágya felé közelednek. A főhadnagy úr már előre csattogtatja a fogait. A Spitzer felteszi a ládáját a szalmazsákra. Aláda kulcsát a závarba helyezi, aztán várja a következőket. . . És mfg a főhadnagy úr az őrmesterrel közeledik, ezalatt a Spitzer hirtelen felnyitja a ládáját, gyorsan kikap belőle valamit és elrejtja a köténye alá. Csakhogy akármilyen gyors volt is a mozdulat, a főhadnagy figyelmét nem kerülte el. Mint a zsákmányára lecsapó vércse, rohant oda a katonához.

— Ah, tolvaj, bestia! Most megfogtalak, ugy-e? No, majd becukrozom én a te daráscuszádat! Az irodába egy-kettő, a kapitány úr elé! Egy altiszt kísérje, hogy el ne dobhassa a lopott cukrot. Őrmester, kutassa ki csak a ládáját, nincs-e még benne valami tolvajlott jószág!

— De főhadnagy úr, — igyekezett a katoná mentgetni magát. Hanem a főhadnagy rárvit:

— 's Maul halten! Előre az irodába.

A koffervizitnek ezzel végeszakadt. A tolvaj megvolt. Röstelkedni való állapot ugyan az, hogy éppen a szakács lopja meg a többi

Láttuk képzeletünkben a gyermek-ifju honvéd sereg felvonulásának a szindus képét, hallottuk Kossuth Lajos mondását is, hogy „Mindig csak előre, és sohasem hátra“ és mert ma még benne vagyunk a történeti emlékezetességű márciusi napokban s azoknak a maradandó emlékében, tegyük szent elhatározást arra nézve, hogy ha már fegyverrel nem, legalább vivjük ki magyar iparpártolási hasznos cselekedeteinkel, erős akarattal hazánk gazdasági önállóságát.

Beszélhetnénk e tárgyról óráig, de most más a teendőnk. Megszámlálni magunkat, mint a rómaiak tették lustrumkor. Egyesületünkben is éppen egy ilyen öt éves lustrum mult el tavaly, tehát a multa is visszatekinthetünk már.

A multak tanulságaiból most az az én irányító szavam erről a székéről, — melyre önök tisztelt tagtársak, bizalomból helyeztek — hogy ma, mikor tudjuk, ismerjük, ki az ügybuzgó közöttünk és ki nem, olyképpen ejtsük meg majd a választást, hogy azokat ültessük le a munkaasztal mellett munka padra, akiknek, munkáságától eredményt várhatunk, Nem mellőzünk mi senkit, Egyesületünkben kivált megtérőket is szívesen látunk ezen a téren, melyen tenni kell, sokat tenni kell, ha nekünk nagy dolgunkban segíteni akarnak. A mi szép és hasznos Egyesületünknek úgy is az a főterekvése, hogy anyagi eszközök hiányában legalább ébren tartsuk a magyar iparpártolás eszmét és megérleljük ezt a hasznos, szükséges dolgot azoknak az utódainknak, akik már körültekintőbb szemmel hazánk népének nagyobb pusztulását látva, majd jobban hallgatnak a kor intő szózatára s nem engedik többre, jobbra vágyásból, teljesen elszegényedni a mi árva hazánkat.

Ezeknek a röpke gondolatoknak a további szállásával kívántam a VII. évi rendes- és tisztújító közgyűlést megnyitni és a tisztelt tagtársakat szívélyesen üdvözölnöm.

(Vége.)

HIREK.

A nagyhét. A zombori róm. katolikus *plébánia-templomban* a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartatni:

Húsvétvasárnapján: reggel a 7 órai csendes mise után az étkek megáldása; 8 órakor kismise és német szentbeszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác prédikáció; 10

pajtásait, de már így van a dolog. A legények összenéznek, aztán esik egy két szó. A cigány, a Franc Kolompár, aki már háromszor megszökött, igen fel van háborodva, s szidja a szakácsot. Ámbátor, úgymond, sok csodálkozni való nincs rajta. Hisz zsidó.

A kapitány úr pedig ül az íróasztal mellett s holmi német iratokban turkál, éa szidja az őrmester Weinsteint. Hogy miért, az mellékes. Már az úgy van, hogy az aláírással együtt a manipulánst szidni szokás.

Eközben nyílik az ajtó s belép a szakács, utána a főhadnagy. A kapitány kérdőleg felnéz az íróasztalról.

— Was?

— A tolvaj, jelenté a főhadnagy. Szemem láttára kapta ki hirtelen a ládájából a lopott jószágot. De én észrevettem. Sohasem bízam ebben az emberben. Sejtelmem nem csalt.

A kapitány ránézett a Spitzerre. Az pedig visszatekintett a kapitány szemébe s nem sűtötte le a szeméit, miként azt a bűnösök szokták.

— Nos, Spitzer, ezt éppen magáról nem hittem volna. Hogy két garas ára hitvány cukorért meglopja a pajtásait, s így viszályon a bizalmammal! Tudja, hogy ez Kameradschafts-Diebstal? Ezért hat hónap börtön jár! Hogy tudott így megfélekezni magáról?

órákor ünnepélyes nagymise; délután 3 órákor vecsernye.

Húsvéthétfőn: a szokott órákban megtartandó szentmiséken kívül 1/2 10 órákor magyar szentbeszéd; délután 3 órákor vecsernye.

A zombori **karmelita templomban** pedig a szertartások sorrendje a következő:

Húsvétvasárnap: reggel 5 órákor fel-támadási mise, utána ételek megáldása. 1/2 10 órákor magyar szentbeszéd, utána nagymise, melyen előadásra kerül: Grüber József négy-szólamú férfikarra írt miséje. Graduáléra: Regina Coeli Gerumtól; Offertoriumra: Ad Regias Schmahleholetől. Délután 5 órákor bunyevác szentbeszéd, utána litánia.

Húsvéthétfőn: 10 órákor nagymise; dé-lután 5 órákor német szentbeszéd. Pápai áldás.

Babarczy Jenő báró felolvasása. Kul-láról írják: „Délamerikai élményeim“ címen néprajzi előadást tartott a kulai casinóban báró Babarczy Jenő. Sokoldalú közvetlen tapasztalatainak gazdag adatait ügyesen csoportosítva, vonzó módon, érdekesítő előadásban ismer-tette a közönséggel, mely a rokonszenvenek és tetszésnek tüntető jeleivel halmozta el a fel-olvasót.

Előléptetett tanfelügyelőségi tisztvi-selő. A kultuszminiszter Gondos Gyulát, a bácsbodrogmezei tanfelügyelőséghez szolgálát-tételre beosztott tanítót, a tanfelügyelőség egyik kiváló tisztviselőjét, mostani alkalmaztatásában való meghagyása mellett, évi 200 korona kor-pótlékkal igazgató tanítónak léptette elő.

Dr. Balla Aladár budapesti ügyvéd. Újvidék volt főispánja, dr. Balla Aladár Buda-pestben (Falk Miksa utca 10. sz. a.) ügyvédi irodát nyitott.

Hock János Újvidéken. Hock János orsz. képviselő, a kitűnő egyházsónok a napokban Újvidéken volt, „Az Úr Jézus“ című tudományos darabját olvasta föl. A darab mély tartalma és az előadás szépsége föllekesítette a közönséget. Az előadást mozgóképek kísérték.

Csak Mautner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és ker-tészek még akkor is, ha mások olcsóbbak vol-nának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

Halálozás. Zottományi Mihály ny. pénz-ügyi számtanácsos, volt vármegyei tb. főszám-vevő Baján elhunyt. Tetemét Zomborra szállí-tották és itt helyezték örök nyugalomra.

Bácskai szolgabíróból rendőrfőkapi-tány. Mint értesülünk, Matkovits Béla újvidéki főispán, Payerle Nándor titeli t. főszolgabíró-t kinevezte Újvidék sz. kir. város rendőrfőkapi-tányává. A vármegye derék tisztviselőt veszt, az újvidékiek pedig humánus, rokonszenves fér-fiút és kitűnő erőt nyernek benne.

Az érsek bácskai bérmautja. Csernoch János dr. kalocsai érsek május hónapban bérma-útra indol, s május 12., 13. és 14-én Szabad-kán, 15-én Tavankúton, 16-án Ludason, 17-én Nagylényen, 18-án Temerinben, 19-én Újvidé-ken, 20-án Futakon, 21-én Dunacsében, 22-én Palánkán, 23-án Dunabölkényen, 24-én délelőtt Bácsújlakon, délután Palonán, 25-én Vajszkán végzi a bérmautást, azután visszatér székhelyére.

Új ügyvéd. Mint örömmel értesülünk, dr. Scheib Károly, a zombori ifjabb jogász-generációnak egyik derék tagja, hétfőn, jeles eredménnyel, letette az ügyvédi vizsgát a buda-pesti egyetemen. Ügyvédi irodáját Zomborban fogja megnyitni.

Félhivatalos csodabogár. A félhivatalos *Bácska* legutóbbi számában, vezércikk alak-jában, olyan csodabogarat hozott a világra, amely igazán unikum-számba megy és párját ritkítja. Bevezető soraiban szentimentális han-gon megállapítja, hogy a zombori közéletet áhítatos csöndesség szállotta meg, mivel — úgymond — „a király elismerte a nemzet jussát és ez jóleső melegséget varázsol ellen-zéki és munkapárti ember arcára egyaránt.“ (No, ettől a nagy mondástól bizonyára hanyatt esik még — Mikosevits Kanut is.) Ez után következik azonban a java. A derék félhivata-los érezte, hogy neki mindenáron meg kell védelmeznie a kenyéradó gazdáját, a Khuen-kormányt és ki kell huznia a csávából a tör-vényhatósági bizottságot, amely a rezulciós honmentésért hajbókolt a kormány előtt. Erre a föladata azonban rövidnek találta a saját kicsiny esztét. Kapta tehát magát, szó szerint elplágizálta az egyik szabadkai mungó lapnak a *Bácsmezei Naplónak* március 4-én meg-jelent hasonló célzatu vezércikkét, amely „Vá-lasz egy mosolyra“ cím alatt elmélkedik a helyzetről. Betűről-betűre lemásolta a *Bácska* szabadkai kollégájának szellemeskedését, mind-össze a neveket változtatta meg. Hát már

ennyire jutott a „szakértői felügyelet“ alá he-lyezett zombori félhivatalos bölcsesség, hogy Szabadkára jár puskaporért? És még ezek az emberek mernek hetvenkedni azzal, hogy ők „fölvilágosítják“, ésszel és okossággal látják el a közönséget? Vanitas vanitatum!

Egy amerikai magyar lap, Vértesi Ká-rolly beszédeiről. Mint hiteles helyről közlik velünk: Kuthy Zoltán new-yorki magyar refor-mátus lelkész, a magyarországi református egyház amerikai keleti egyházmegyéjének espe-rese, a kiváló jeles szónok és szerkesztő a New-Yorkban megjelenő „Református Hiradó“ című lapjának folyó évi március 21-én meg-jelent 12-ik számában közli bácskai írónknak arcképét és így ír: „Vértesi Károly. Hattyú-dalok, Beszédek és Írások (1908—1910) a címe annak a vaskos könyvnek, amellyel hí-reves magyar írónknak egyik legjelesebbike, Vértesi Károly, újra föltűnt a magyar könyv-piacon. Negyven éves írói jubileuma emlékére adta ki e művet, amelyből szinte kiragyog Vértesi Károlynak istenáldotta tehetsége, vilá-g-látottsága, hatalmas anyaggyűjtő ereje s mű-vészi rendező és kidolgozó képessége. Minket, amerikai magyarokat, közelebből is érdekel Vértesi irodalmi munkássága. Az amerikai ref. egyházmegye és a new-yorki ref. egyház 1911. évi jubileuma almanachjába is lángoló haza-szeretetről tanuskodó, hangulatos emléksorokat küldött. A st. louis-i világkiállítás alkalmával itt járt Amerikában s „Körutazás Amerikában“ címmel, csodálatosan szép költői kedéllyel írta le élvezetes és tanulságos amerikai útját. A legutóbbi megjelent hattyúdala hazafias és egyéb ünnepélyeken s küldöttségben előadott gyönyörű beszédeit s alkalmi cikkeit örököltik meg. Az eget ostromló erő a mélységeket ki-mérő hatalommal ölelkezik e beszédekben és cikkeiben. Egyik szebb, mint a másik. A mé-lyen járó, tartalmas eszméknek igazi kincsés háza mindegyik. Minden magyar ember nagy haszonnal és élvezettel olvashatja őket. Sze-rezzék meg az amerikai magyarok is.“

Új állatorvos. A földmívelési miniszter Vadász Aladár okleveles állatorvost a vármegyei főállatorvos mellé m. kir. állatorvos gya-kornoknak nevezte ki és megbízta a város állatorvosi teendővel is.

Bírák háboruszkodása. Nem valami épü-letes dolog, s a bírói tekintélynek semmi esetre sincs előnyére, mikor bírák szapulják egymást a nyilvánosság előtt. — Ez a sajnálatos eset megtörtént a titeli járásbírósg kebelében, ahol Lestyánszky Pál táblabíró, a titeli járásbírósg vezetője és Jamorovszky István járásbíró kölcsö-nösen vádat emeltek egymás ellen. A vizsgálat konstatálta, hogy Lestyánszky dolgai rendben vannak, ellenben Jamorovszky mulasztásokat kö-vetett el. A szegedi kir. ítélőtábla fegyelmi ta-nácsa Jamorovszky járásbíró-t rosszaságra ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a járás-bíró ellenben föllebbezett.

Előléptetett és áthelyezett adófőtiszt. A pénzügyminiszter a zombori kir. adóhivatal-nál alkalmazott Kiss Gyula adófőtisztet a szeg-halmi kir. adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki. A zombori kir. adóhivatal buzgó, szorgalmas és szakavatott tisztviselőt, a társadalom pedig rokonszenves férfiat veszt benne. Távozását sajnáljuk, noha megérdemelt előléptetésének őszintén örvendünk.

Virtuskodásból halál. Csurogról írják: A múlt vasárnap betért a Nikolits Mojnáló-féle vendéglőbe Jurisin Iván földműves, Lukácsév Gyula nevű társával és pálinkázni kezdett. Jurisin, hogy megmutassa, milyen nagy ivó, egy sörös pohárba kért pálinkát, s három ilyen pohárral meg is ivott; azután hazafelé indult, de útközben összeesett és mire haza-vitték, kiszendvedt. A rendőrség a bűnügyi eljárást megindította a vendéglős és Lukácsév ellen; az utóbbi ellen azért, mert ő rendelkezte a pálinkát.

Állatbetegségek a vármegyében. Hiva-talos megállapítás szerint a vármegye területén a következő állatbetegségek pusztítanak: Lili-omos, Óverbász, Titel, Órszállás községekben és Zentán a *lépfene*; Veprőd, Péterréve, Palona, Feketehegy, Kishegyes, Ófutak, Temerin, Ada, Csurog községekben a *takonykór* és a *bőr-féreg*.

A Spitzer összeütötte a két sarkát, úgy, amint a reglama kívánja, a két kezét odaszorította a combjára a nadrág zsinórjára. Aztán felelt. Nem ingadozva, nem zavartan, hanem keményen és bátran.

— Nem feledkeztem meg magamról, és nem loptam, kapitány úr, semmit.

— Oh Bestie, — sivitott a főhadnagy úr fogai közül, — a magam szemével láttam. A kötényed alatti van! Vedd csak elő, fiacskám!

A Spitzer a köténye alá nyult.

— Ezt vettem ki, kapitány úr!

Aztán átnyújtott egy kis zacskót a kapi-tánynak.

— Miféle zacskó ez? Mi van benne? Ebbe rejtette a cukrot.

— Nem, kapitány úr! Ebben nincs cukor. Ez van benne.

Azzal felnyitotta a zacskót s kivett belőle valamit, amit nem igen szoktak kaszárnnyában tartogatni. Egy pár imaszijat.

— Mi ez?

— A vallásomhoz tartozó imaszjer. A fő-hadnagy úr haragját egy ízben már magamra vontam, amiért hogy ilyesmit tartok magamnál. Aztán meg éppen rösteltem volna, ha a többiek előtt gunyt űz belőlem. Az anyám adta velem ezt az imaszijat, mikor berukkoltam.

Nem használok, mert módomban sincs, hogy ezt tegyem. De megbecsülöm, mert az anyám adta s mert a vallásomhoz tartozik.

A kapitány rá nézett újból a közemberre. A főhadnagy is ránézett. De míg a főhadnagy dühösen s kihívólag, addig a kapitány jóindulattal s jóakarólag.

És csak annyit mondott neki:

— Sie, — Sie . . .

De nem tudta befejezni a mondatot. Mert nem találta meg az alkalmas szót. Aztán még egyszer azt mondta:

— Sie, — Sie . . .

De megint nem tudta a folytatását. Hanem amit mondott, azt úgy mondta, mint ahogy valakit meg szoktak dicsérni.

— Menjen a konyhába tálnálni!

A Spitzer magához vette a kis zacskót és ment tálnálni. Hatvankilenc embernek tálnalt daráscsuszát.

Jó, finom csusza volt, kár hogy nem volt rajta elegendő cukor. Akinek volt pénze, hozat-tott rája, akinek nem volt, úgy ette.

Csak a cigány nem hozatott cukrot, mégis cukros volt a csuszája. Azt mondta, hogy volt neki még a múlt csuszáról.

Egy óbecsei parcellázó letartóztatása.

Budapestről írják: Kedd délelőtt, a Pannónia kávéházban Papp Károly volt óbecsei gazdálkodót Bialoskurski és Püspöki detektívek éppen abban a pillanatban tartóztatták le, mikor egy borsai kiscsárdát igyekezett rábeszélni arra, hogy pár hold földjét írassa az ő nevére, mert ez esetben mesés áron tudja parcelláztatni. A szélhámos magát monostorszigeti és felsővíssói Papp Károlynak nevezi. Eleinte nagy hangon titakozott, de ez mit sem használt, mert előbb a IV. kerületi kapitányságra, majd a toloncházba vitték. A bűnügyi nyilvántartásból kiderült, hogy Papp Károly rovtomultú, sikkasztásért már 6 hónapot ült s a szlavóniai Pozsegyében parcellázási csalások miatt 16 ízben, a pesti törvényszéknél pedig 29-szer volt ellene eljárás. Miután Papp állandó keresetforrást kimutatni nem tudott, sőt maga is bevallotta, hogy még mindig foglalkozik parcellázással, a székesfehérvárosból kiutasították. Kényszerűtől volt kénytelen elhagyni Budapestet. Papp a bácskai lapokban is gyakran hirdetett, s valószínű, hogy megyékben is többen lépre mentek csalárdságainak.

Építkezések a zombori vasúti állomáson.

A máv. szegedi üzletvezetősége március 22-én a következő munkálatokra tartott versenytárgyalást. A Zombor állomáson létesítendő 10 állású mozdonyoszint, fűtőházi iroda és lakatánya, szertár és egy 16 m. fordító korong létesítésére. Ajánlatot tettek: Fábrián, Tarján és Somogyi Budapest 202.324.60, Tarnai Oszkár Budapest 218.633.58, Reisz Emil Budapest 216.644.48, Kladek L. Szabadka 222.245.24, Pfeiffer Fülöp Zombor 185.076.10 (vas munka nélkül), Kladek István Szabadka 216.525.22, Steiner József Budapest 208.266.09, Bernhardt Károly Zombor 206.513.97, Szarvas Sándor Budapest 227.284.43, Just és Vajda Budapest 214.582.79 K-val; Kecskeméti Antal Szeged csak a vasmunkákra 16:910, Schlick gépgyár szintén a vasmunkákra 18.905, Eternit művek a tetőfedésre 7421 koronával, Sebestyén József Szeged a vízvezetési munkálatokra a megállapított egységárral. A Zombor állomáson létesítendő munkáslakatánya felépítésére. Ajánlatot tettek: Just és Vajda Budapest 18.577.10, Szarvas Sándor Budapest 22.900.60, Steiner József Budapest 28.625.66 korona, Kladek István Szabadka 20.345.36, Pfeiffer Fülöp Zombor 19.942.41, Fábrián, Tarján és Somogyi 20.845.80, Tarnai Oszkár Budapest 22.777.72, Kladek Lukács Szabadka, 21.070.70, Bernhardt Károly Zombor 20.940.30, Reisz Emil Budapest 22.134.10 K-val; Eternit művek a tetőfedésre 1480 K-val, Sebestyén József Szeged a vízvezetési munkálatokra egységárral.

Mozi. Az „Arena Mozi” vállalat, amint a kezdet mutatja, ki akar lépni és ki is lépett a közönséges mozik sorából és megindult azon az úton, hogy meghódítja maga számára az intelligensebb közönséget is. Mert azt az elvet valja és követi, hogy a mozi ma már nem primitív népmulatság, hanem, mint fejlődésnek története bizonyítja, a szoros értelemben vett művészet. Az „Arena Mozi” vállalat, hogy előadásait a legelőkelőbb közönség előtt is érdekessé tegye, repertoárjába az elmúlt rövid idő alatt is a kinematográfia remekait, művészi és klasszikus műfilmeket vett fel, mint a *Fősvény, Büszkeség áldozata, Szép az élet anyós nélkül*, Majd Hartlehen világhírű mozi-dramáját a *Bűnhődést* s a *Pénz ő fenségét*, mind oly darabok, melyek a legkényesebb igényű közönség elismerésével találkozott, nem említve meg még a sok apróbb könnyekig kacagtató humoros s kedélyes mozi bohózatokat és a minden előadás keretében bemutatásra kerülő tanulságos természeti képeket. Úgy hogy bátran mondhatjuk, hogy az „Arena Mozi” vállalat előadásainak választékosságával már is elérte azt, hogy rövid fennállása dacára

szép számú törzslátogatókkal dicsekedhetik. Ugyanitt említjük meg azt is, hogy az élelmes vállalkozók egy állandó impozáns színpaddal is ellátott 600 személyt befogadó mozit és kioszkot szándékoznak építeni az Erzsébetligetben, melyre nézve az engedély felett a legközelebbi városi közgyűlés lesz hivatva dönteni.

Rablótamadás az országuton. Bácsalmásról írják: A Borota község és Veidinger major között levő országuton haladt hazafelé Ikakity Lajos, este úgy 9—10 óra között. Amint a Veidinger major közelébe ért, egy előtte ismeretlen ember jött vele szembe, akinek ő jó estét köszönt. Az ismeretlen nem fogadta el a köszöntést, hanem szó nélkül nekirohant Ikakitynak és eltaszította. Azután pusztá kézzel ütlegelni kezdte és a nadrágja zsebéből kivette a 20 koronát tartalmazó pénztárcáját, amivel aztán — Borota község felé — elszaladt. Ikakity jelentést tett az esetről, mire a csendőrség megindította az ügyben a nyomozást. A nyomozás folyamán kiderült, hogy az éjjeli támadó Kürtösi Antal borotai 32 éves napszámos volt. Kürtösi beismerte tettét és hozzájárult a következők: A fentemlített estén a borotai vendéglőben együtt mulatott Ikakity Lajossal s ott látott nála egy husz koronás bankjegyet. Ebből ő azt következtette, hogy Ikakitynál több pénz is lehet. Szegény, családos ember, nagy szüksége volt a pénzre, azért követte el tettét. Az elrabolt összegből 15 koronát visszaadott. Az erszényt azonban nem adhatta elő, mert menekülése közben azt magától elhajtotta. A bácsalmási járábíró megindította ellene az eljárást.

Hangverseny Szivacon. A „Szivaci Úrzenekar” 1912. évi április hó 8-án (husvét hétfőjén), az ószivaci „Casinó” helyiségeiben saját pénztára javára, táncdal egybekötött zártkörű hangversenyt rendez, a következő műsorral: 1. Nyitány. Auber: „Die Stumme von Portici”, játsza a zenekar. 2. Rapszódia. Zongorán játsza: Fradl Endre. 3. Auber: „Maurer und Schlosser”, játsza a zenekar. 4. Huber K.: „Magyar király induló”, zongora- és zenekar kísérettel előadja az énekar. 5. Jelinek: „Tündérek tánca”, játsza a zenekar. 6. Balfe: „Die Zigeunerin”, játsza a zenekar. A zenekari számokat zongorán kísérik: Ulrich Gabriella és Frád Endre.

Siket-némák fölvétele. A siket-némák szegedi intézetében a legközelebbi tanévre 30 7—10 éves siket-néma gyermek vétetik föl. Ezenkívül oly gyermekek is pályázhatnak felvételért, kik később siketültek meg, de a beszédet könnyen elfelejthették. — A magyar államvasúti alkalmazottak gyermekei, Csongrád és Bácsbodrog vármegyei gyermekek teljesen díjtalanul vétetnek fel. A felvétel iránti kérvények mielőbbi beküldése kívánatos. Bővebb felvilágosítást levélbeli megkeresésre az intézet igazgatósága ad. (Szeged, Bécsi-körút 36. sz.)

IROPALOM. 41—100—8

Schön Adolf könyvkereskedésében, Zombor. Telefonszám 161. Kaphatók a következő e héten megjelent könyvujdonságok:

Athenaeum könyvtára:	
Dickens: Két város	1.90 K
Modern könyvtár:	
Haraszi: Madách	—40 „
Csécsey: Az élet felé	—40 „
Nansen: Mária	—60 „
Csáthy: Schmidt Mézeskalácsos	—60 „
Reichard: Életen kívül	—40 „
Haraszi: Arany J.	—80 „
Földes: Nincs tovább	—80 „
Poós: Életbátorság	3.— „
Vitéz: Gyermekek feje	3.— „
Malonyai: Rodostóbból	3.— „
Diplomata: Cincinatus kapitány	3.— „

Zombor város üzleti tájékoztatója.

A volt Stebler-féle sörcsarnokban (Zrinyi utca) kitűnő villásreggeli, pénteken kecsge és kevert halból halászlé, állandóan friss csapolt sör kapható. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam tisztelettel **Blazsanik György** vendéglős. 7

Angol és francia szabónő ajánlkozik a hölgyközönségnek. Lakik: Zombor, Barát-utca 10. szám alatt. 8

Baits Vitomir úri és női divatüzlete az „Arany Nap”-hoz. — Legjobb gyártmányú és minőségű úri és női fehérneműek, eső- és napernyők, zsebkendők, harisnyák, bőrkefűzők, mellfűzők legolcsóbban csak nálam kaphatók. Bármily kötésű selyem nyakkendők 1 kor. 1

Boros hordók és kádár munkák állandóan raktáron. — E szakmába vágó munkák elfogadtatnak **Federer András** kádármesternél, Zombor, Zsinagóga-utca 2. szám. 1

Bogdán I. hentes mester Zombor, Zrinyi-u. 9. — Ajánlja kitűnően pácolt füstölt sonkát (utánzott kassai) a legjutányosabb árban, valamint nyári szalámit 2-20 fillérért klg. ként. 2

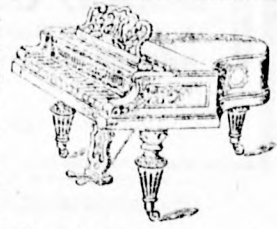
Gräber Mihály özvegye géperőre berendezett asztalos műhelye, Zombor, Deák Ferenc-körút 8. sz. — Elvállal minden e szakmába vágó munkát. Készárúk az árucsarnokban megtekinthetők. 1

Ij. Stempel Samu kőfaragó Zombor. — Ajánlja nagyválasztékú sírkőraktárát, továbbá mindennemű kő- és márványmunkáit. 1

-IGAZSÁG- Pataj Sándor republikánus lapja, Zombor. — Előfizetési ára egész évre 2 kor. 5

Nagy bútorreladás! Olcsó! Jó! Tartós! özv. Adler Adolfné bútorkereskedése, asztalos és kárpitos műhelye, Zomborban, Kossuth Lajos-utca (Takarékpénztár mellett). — Nagy választék háló-, ebédlő-, nappali és úriszoba berendezésekben. Részletfizetésre is. 1

Nagy raktár elsőrendű zongorák és pianóknak **Raab Károly** hangszerkészítőnél, Zombor, Zrinyi- és Orгона-utcában. — Legolcsóbb zongorakölcsön intézet. Javítások és hangolások elfogadtatnak. 2



SZUPPEK GYULA ÜVEGUDVAR ZOMBOR. Üveg, porcellán, lámpa, tükör és tábla-üveg gyári raktár. — E szakmában legjelentékenyebb bevásárlási forrás. 1

SISKOVITS féle üzletben Bercsényi út 3. sz. zombori juhturó állandóan nagyban és kicsinyben, ugyanott kitűnő borok zárt palackokban kaphatók. 5

Tallós Gyula úri angol szabó, Zombor, Galamb-utca 6. szám. Ajánlja a legjobb hazai és angol szövet raktárát; továbbá elvállal férfi ruhák készítését gyors és ízléses kivitelben, a legolcsóbb árak mellett. 6

Ugy István keramikus, első alföldi kályha és agyagárú gyára, Zombor, Bezdáni-ut 30. Mintaraktár: Erzsébet-tér 4. sz. (Szemes ház.) Készít elsőrendű chamotte agyagból minden stílusú és színű kályhákat stb. — Atrakások és javítások jótállással elfogadtatnak. 4

Röntgen vizsgálati intézet

ZOMBOR, Csihás Benő-utca 12. szám.

Rendelés egész napon át. — — — — Mérsékelt árak!

Használtatik: Csonttörések és ficamok megállapítására. Tüdőbetegségek, szívbagok, daganatok, csontbántalmak, húgy- és epekövek kórismézésére. Húsdaganatok, rákbetegségek, tüdővérzések fájdalommentes gyógyítására. Fénykép felvételek is eszközölhetők.

Szörzet eltávolítására sikeresen alkalmas.

40-10-8

Dr. Donoszlovits Vilmos, orvos.

A
SALVATOR
sósorszesz

a legerősebb, legkedveltebb és a leghathatósabb, mert üdít, gyógyít és desinfiál.

Kapható mindenütt!

Ar. 44 fill., 1 kor. 10 fill. és 2 kor. 20 fill.

Pü- és szétküldési raktár:
Salvator áruforg. r. t. Selmezbánya.

Bácska kizárólagos képviselője:
Friedmann Lajos,
Zombor,
190-52-19 kereskedelmi ügynökség.

A NAP

Főszerkesztő
Braun Sándor
Felelős szerkesztő
Hacsak Géza

NAPONTA
150.000
PÉLDÁNY

BUDAPESTEN ÉS
A VIDEKEN
EGY SZÁM **2** KRAJCAR

Minden jó magyar olvassa A NAP-ot!

fidibusz
A LEGKITÜNŐBB
MAGYAR ÉLCLAP

EGY SZÁM **6** KRAJCAR

Az Oroszlán Menthol Sósorszesz

erős Menthol és sorszesz tartalmánál fogva sokkal hatásosabb és erősebb, mint bármely más sósorszesz készítmény.

Csúsz, köszvény, reuma, szagatás, nyílalás, oldalszúrás, keresztcsont fájás, derék-, oldal- vagy hátfájás, izom és inbántalmak, kar- és lábgyengeség, merev végtagok és ujjak, görcsök, továbbá hűlés, megfázás vagy léghuzamból származó bajok azonnal enyhülnek az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** használatával. Ha a fájó testrészt a dörzsölést nem tűri, úgy borogatást alkalmazzunk. Fogfájás, fejfájás, fejszagatás, hajhullás, idegesség, bányadtság, kimerültség, általános gyengeség eseteiben kincscsel ér fel a valódi **Oroszlán Menthol Sósorszesz**. Torokfájás, rekedtség, gégehurut, influenza, nátha ha fellép, úgy emlékezzék az **Oroszlán Menthol Sósorszeszre**, mely a legkitünőbb és legelterjedtebb háziszser. — Minden egyes üveghez bő használati utasítás van mellékelve. — Sok ezer hálairat tanuskodik róla, hogy az **Oroszlán Menthol Sósorszesz** az emberiség jótévedője. 176-20-15

Műndenütt hapható 44 filléres, 1.10 és 2.20 kor. eredeti üvegekben.

Kapható: **Tárczay István** úr gyógyszer-tárában Zombor, megyeház tér.

„Első Délmagyarországi Nádfonógyár“
SZOND (Bácsbodrog megye).

ELADÓ!

Nádfonógyár berendezéssel együtt
szabad kézből eladó!

Mindennemű
NÁDFONAT
olcsó áron eladó.

Továbbá eladó **13 drb 1 1/2-2 éves tinó, 14 drb 1 1/2-2 éves üsző**, melyből 8 drb hasas és 3 drb tehén, **30 drb mangulica anyasertés és malac.**

Eladó egy 100 öl hosszú, esetleg 4, 6, 8 és 10 öl hosszúságban is kapható, keményfából és bekátrányozott

= **kukoricagóré.** =

Mindennap megtekinthető.

Akinek van **nádja eladó**, mindenkor a lehető legmagasabb ár mellett **megveszem.** Akinek pedig szüksége van fedőnádra, jutányos áron kaphatja nálam.

MERKL JÁNOS,
a szondi vasútállomás mellett,
az Első Délmagyarországi Nádfonógyár
tulajdonosa.

38-50-6

HUNGARIA-FÜRDŐ
ZOMBOR.

GŐZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig d. u. fél 2-től 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdöket hölgyek és urak mindennap — vasárnap délután kivételével — használhatják. 49-50

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

**MEGELŐZOTT
MOSKOVITS
ANATOMIAI CIPŐGYÁR**

FIÓKJA

Zombor, Kossuth Lajos-utca (Frey-ház).

Kiadó garçon lakás!

Csihás Benő-utca 24. sz. alatti Schüszi-er-féle házban egy, **2 szép utcai szobából** és előszobából álló **garçon lakás**, elkülönített bejárattal, kiadó, illetőleg átadandó. — Tudakozódhatni a helyszínen, vagy **dr. Novák Elemér** kincstári ügyésznel. *—3

Eladó házak.

Zomborban, Rákóci-út 6. szám és belváros, Kigyó-utca 1. számú házak **szabad kézből eladók.**

Bővebbet:

Ehrlich Nándor Fia

bádogos üzletében

43-10-9

Rákóci-út 6. szám alatt.

Óvadékképes

25 évi gyakorlattal bíró gazdasági ispán pénztárnoki, raktárnoki vagy ehhez hasonló állást keres. — Szíves megkeresések „Megbízható” jelige alatt a kiadó-54 hivatalba kéretnek. 6-5

Gyümölcs és műkertészet.

Báthory György zombori lakos, gyümölcs- és műkertész (Basa-utca, Hungária vendéglő) ajánlkozik **gyümölcskertek megalkotására, virág- és díszkertek berendezésére**, s minden a gyümölcs és műkertészet körébe tartozó vállalkozásra, valamint a szőlőművelés, oltás és kezelés körébe tartozó összes teendőkre. — A tisztelt közönség bizalmát pontos és szakszerű munkával fogja viszonzni. 72-1*-32

ANATOMIAI férfi-, női-

129

és

100-50

**gyermek - cipőkben
nagy választék.**

TELEFON SZÁM 126.

Egységes szabott árak:

4.50, 6.50, 7.50, 8.50, 10, 13,
17 és 22 korona.